
**Алгоритъм за прилагане на механизма на училищната
комисия за организация на дейността по осигуряване на
равен достъп до качествено образование и приобщаване
на децата и учениците от уязвими групи за учебната
2022/2023 година**

1. Провеждане на работни срещи с учители и други педагогически специалисти по конкретно възложени задачи от Директора на ПГ по земеделие и председателя на Училищната комисия за организация на дейността по осигуряване на равен достъп до качествено образование и приобщаване на учениците от уязвими групи;
2. Изготвяне на оценка на паралелките за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие;
3. Доклад до Директора за първоначалното разпознаване на потребностите на ученици за превенция на обучителните затруднения, в риск, подпомагане или преодоляване на проблемно поведение;
4. Събиране на информация относно индивидуалния напредък в обучителните и специфичните потребности на ученика- тук се вкл. Сведения от педагозите, специалистите за развитието му, за възможните рискове в средата като- информация от родителите и др. документи на детето;
5. Оценка на развитието на ученика, за който съществува индикация за обучителни затруднения, проблемно поведение, риск в средата или значително бързо напредване в развитието;
6. Обсъждане на наличната информация в регулярна среща за обсъждане на силните страни на ученика, индивидуалните нагласи в обучението, рискови фактори на средата, проблемно и непристойно поведение на територията на училището;

**ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”**

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

7. Председателят на комисията организира протоколирането на срещата и формулира предложение до Директора за необходимостта от осигуряване на подкрепа, както и вида на подкрепата;
  8. Запознаване на родителите с необходимостта от осигуряването на съответната форма на индивидуална подкрепа за личностно развитие;
  9. Насочване към оценка на индивидуалните потребности;
  10. Информирание на родителите за определените от Комисията конкретни мерки;
  11. Отчитане на резултатите от предоставената обща подкрепа;
  12. Отчет на резултатите от проведената логопедична работа
- Допълнителна подкрепа**
13. Подаване на заявление до Директора за извършване на оценка за индивидуални потребности;
  14. Изготвяне на карта за оценка на индивидуалните потребности;
  15. Включване на картата за оценка на индивидуалните потребности в личностно- образователно дело на ученика;
  16. Изготвяне на план за подкрепа по чл.187 ал. 3 от ЗПУО за ученици със СОП, в риск, с връчване на копие от плана за подкрепа на родителя срещу подпис;
  17. Писмено уведомление Дирекция “Социално подпомагане“ по настоящ адрес на ученика, с цел предотвратяване на риска от отпадането му от образование и оглед защита на най-добрия му интерес, когато е налице несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие, независимо, че въз основа на оценките на индивидуалните потребности е установено такава. Училището задължително представя дейността по общата подкрепа;
  18. Отчитане на резултатите от предоставената допълнителна подкрепа за личностно развитие с доклад до Директора на училището с оценка на развитието на ученик, постигнати резултати

ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

от обучението, използваните специални педагогически средства и методи за работа за изпълнение на Плана за подкрепа;

Процесът по идентифицирането на потребностите се извършва въз основа на анализи на информация за обучението и развитието на всеки ученик, събрана от учителите и други специалисти. В анализа на функционирането на ученика се включва становище на учителя, характеристика, логопедично изследване, медицинско изследване, консултации.

Стартиране на процедурата за включване на ученика в Обща подкрепа за личностно развитие

Това може да се осъществи по инициатива на класен ръководител, педагогически специалисти или родителите на ученика.

Директорът осигурява специалисти за работа по всеки конкретен случай.

Обща подкрепа за личностно развитие в училище се осигурява от Директора при спазването на изискванията на Наредба № 12 от 01.09.2016г.

По чл.31 от Наредбата за приобщаващо образование, училището следва да запознае родителя с предприетите мерки и конкретните дейности, както и с постигнатите резултати при работата по:

- Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение
- Превенция на обучителните затруднения- известие чрез официално писмо, електронна поща, телефон.
- С наредбата за приобщаващо образование по чл. 26 са определени възможностите за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение

Психологическа подкрепа в училище се осъществява единствено от психолог и се реализира чрез:

ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

- Създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес.

Осигуряване на допълнителна подкрепа на учениците

Дейности за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие и срокове

Съгласно чл. 179, ал.1 от ЗПУО на учениците в системата на предучилищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и ученията им. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик. За реализиране на общата и допълнителна подкрепа в училищата работят психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник, и ресурсни учители.

Училището, като институция в системата на училищното образование е задължително да осигурява допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие, според вида си, е краткосрочна или дългосрочна.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици:

- със СОП
- в риск
- с изявени дарби
- с хронични заболявания

В допълнителните разпоредби на Закона на предучилищното и училищно образование са дадени легални дефиниции за:

- „Дете в риск“ е дете или ученик: без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските

ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

им права са ограничени; жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му; в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.

- „Дете с изяви дарби“ е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.

- „СОП“ на дете или ученик са образователни потребности, които може да възникнат при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, интелектуални затруднения, езиково-говорни нарушения, специфични нарушения на способността за учене, разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства.

- „Ученик с хронични заболявания“ е ученик със средно тежки, компенсирани и реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.

Краткосрочна е подкрепата за личностно развитие, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика, се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и училищното образование, като:

Наредба за приобщаващо образование Чл. 82, ал.3.1

1. За деца или ученици със СОП обхваща период от минимум една година, до максимум края на съответния етап от степента на образование;
2. За деца и ученици в риск, обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в детската градина и училището в сътрудничество с отделите за закрила на детето ;
3. За деца и ученици с изяви дарби, обхваща период от минимум една учебна година;

4. За деца и ученици с хронични заболявания, обхваща периода, необходим за лечението на детето или ученика; при необходим за лечението, срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето или ученика.
5. Дългосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на ученика, обхваща повече от един етап на степента на образованието, повече от една степен на образование или е за целия период на обучението на ученика в училище.

Съгласно Наредбата за приобщаващо образование допълнителната подкрепа за личностно развитие включва: Наредба за приобщаващо образование чл.82, ал.5

1. Работа с дете и ученик по конкретен случай
2. Психо- социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания.

Процедури за преодоляване на проблемното поведение

1. Въздействие върху вътрешната мотивация:
    - обсъждане с класния ръководител причините за проблемното поведение и получаване на подкрепа
    - използване на посредник при разрешаването на конфликти
    - консултиране на ученика с психолог
    - създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социални умения
    - насочване на ученика към група, съобразена с неговите потребности
    - индивидуална подкрепа от личност, която ученикът уважава
- Преодоляването на проблемното поведение и превенцията на насилието са свързани с въвличането на ученика в социално значими дейности и мотивирането му да участва конструктивно в живота на групата и образователната общност.

2. Изграждане на позитивен психо климат в организацията- Психологическата подкрепа е насочена не само към учениците, но и към всички останали представители на училищната общност- учители, родители, ръководство. Реализира се от психолог в няколко основни аспекта:

- изграждане на условия на сътрудничество и ефективна комуникация между членовете е образователния процес
- оказване на методическа помощ на учителите във връзка с превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на дете или ученици. Това може да бъде реализирано чрез вътрешна квалификация, разработване на програми за часовете на класа, извънкласна дейност, консултиране на учителите във връзка с конкретни казуси, предоставяне на помагала, работа в екип, преодоляване на възникнал проблем и др.
- взаимодействие и работа със средата, в която се възпитава и социализира ученика- семейство, връстници и др.

Основния аспект в работата на психолога е индивидуалното консултиране, което включва широк диапазон проблеми, породени от вътрешни конфликти, ниска самооценка, проблеми с комуникацията между учениците, родителите, учителите и др.

Основни проблеми, които психолога среща в работата си са:

- адаптиране към училищната среда в различните възрастови групи
- вписване на новите деца в училище и приобщаването им в класа
- междуличностни проблеми
- проблеми от семеен тип или социален характер

Основни функции на психолога

- насърчава креативното и позитивното отношение в поведението и ориентацията
- съдейства за разрешаване на конфликтите на ниво клас и на ниво учители

- изслушва проблеми от различно общество
- реагира мигновено при възникнал проблем
- консултира

Това е сложен процес, тъй като психолога трябва да информира за посещенията си на даден ученик, дори и когато е търсен от самото дете, трябва да съхрани и доверието на ученика. В началото на годината се подписва декларация за съгласие от родителите за дейности, свързани с работата на психолога. Психологът в началото на учебната година, влиза да се представи във всеки клас, както и на родителските срещи. Разяснява на кратко функциите си, задълженията си и правата си.

Груповата работа на психолога е свързана с участието в часовете на класа, съвместни дейности и инициативи с колеги. Темите, които се разглеждат в груповата работа са свързани с опасните непознати, правила за безопасно поведение, рисково поведение, зависимости, самопознание, социално поведение, вземане на решения, конфликти, проблемно поведение и стратегии.

За подпомагане в преодоляването на проблемно поведение, учениците могат да бъдат подпомагани в процеса за придобиване на знания за културата на социално компетентното и позитивно поведение, както и формирането на умения за прилагането им.

Всеки момент от взаимодействието между семейството и училището е резултатен, ако формира позитивни нагласи, мотиви на поведение на учениците в средата. Доброволчеството е алтруистична дейност, при която се предоставят услуги на даденото лице, без да търси финансова изгода. Доброволчеството подпомага както хората в нужда, така и самия доброволец.

Примерни доброволчески инициативи:

- събиране на дрехи, играчки, книги за нуждаещи се деца
- опазване на околната среда- набелязва се маршрут и се почиства

- подпомагат възрастни хора да използват компютри

Налагане на санкции на ученици

След изчерпване на всички възможни механизми за въздействие върху мотивацията и преодоляване на проблемното поведение е целесъобразно да се наложи санкция. С налагането на санкция, в зависимост от причините за проблемното му поведение, на ученика се предоставя обща подкрепа за личностно развитие. Изразява се в:

- повишаване мотивацията на ученика за участие и изяви в образователния процес
- формиране на умения за екипна работа
- приносът му към развитието на институционалната общност
- превенция върху останалите ученици

Нормативната уредба, свързана с налагането на санкции и мерки на учениците, се съдържа в ЗПУО, глава девета- деца и ученици-чл.199 и чл. 207, раздел III – санкции и в глава III от Наредбата за приобщаващо образование. Санкциите се налагат за неизпълнение на задълженията, визирани в чл.172 от ЗПУО и тези в Правилника за дейността на училището.

Санкция “Забележка” – най- леката от предвидените санкции. Налага се при неприемливо поведение и леки нарушения.

Санкция „Преместване в друга паралелка”- нов лост, предвиден в нормативната уредба.

Санкция „Предупреждение за преместване в друго училище”- налага се за тежки или системни нарушения на учениците.

Санкция “Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение”- крайна санкция при допуснати тежки или системни нарушения. За ученици, навършили 16г. в определени случаи, по- необходима за налагане е санкцията-преместване в друго училище.

Заповедта, за налагане на санкция, се издава в 14 дневен срок от предложението на класния ръководител или на педагогическия съвет. В заповедта се посочват вида на санкцията, срокът и мотивите за налагането ѝ. В мотивите се посочват предприетите дейности за мотивация на ученика

**ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”**

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

и за преодоляване на проблемното му поведение, в случай, че такива са били предприети и причините да не дадат резултат.

Заповедта се съобщава в три дневен срок от издаването ѝ на ученика и родителя му, а заповедта за налагане на санкция “преместване в друго училище”- и на началника на регионалното управление на образованието. Заповедта за налагането на санкцията може да се оспорва по административен ред пред органите по чл. 259 ал.2 т. 1,2,3 и 5 от ЗПУО пред: началника на Регионалното управление на образованието- за частните и общински училища, както и пред Министъра на образованието и науката за държавните училища по чл.43 от ЗПУО както и за държавните неспециализирани училища.

Ученик, на когото е наложена санкция “преместване в друго училище” по реда, определен със Заповед на началника на Регионалното управление на образованието.

Ученик, на когото е наложена санкция „предупреждение за преместване в друго училище“ или „преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение“ за срока от санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех.

За преодоляване на проблемното поведение и за превенция на отпадането на ученици от училище, които извършват нарушения, отсъстват по неуважителни причини и са в риск от отпадане, класния ръководител и или педагогическия съветник в училището осигуряват връзката и координират сътрудничеството между училището и семейството и между семейството и обкръжението на учениците. Санкциите, които се налагат на учениците са срочни- до края на учебната година. Когато санкциите са „преместване в друга паралелка на същото училище“, „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ и „преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение“ са наложени до 30 дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година. Наложените санкции се отразяват в електронния дневник, в личния картон, в ученическата книжка.

Дейности за преодоляване на проблемното поведение, мерките като инструмент за корекционно въздействие

ИНОВАТИВНА ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ
„ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” №46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

Мерките имат превантивен характер и се прилагат независимо от санкциите, като с тях се цели да се преодолее проблемното поведение на ученика.

Мярката „отстраняване на ученика от учебен час“ са налага на ученик, който възпрепятства учебния процес. По време на отстраняването си, ученикът няма право да напуска територията на училището. За времето на отстраняването си, до края на учебния час, ученикът извършва дейности, които са регламентирани в Правилника за дейността на училището, съобразени с възрастовите особености и здравословното му състояние и не унижаващи достойнството му. Веднага след приключване на учебния час се предприемат дейности за повишаване на мотивацията и на социалните умения за общуване и преодоляване на проблемното поведение на ученика и се уведомява родителя.